

ДО
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От
Адвокат **ЕМИЛ ПЕТРОВ ЯДКОВ** вписан в
Адвокатска колегия – Благоевград с ЛН от ЕАР
1600010827

Относно
ПРОЦЕДУРА за изменение и допълнение на
Етичния кодекс на адвоката, съгласно Заповед № А-
96/04.11.2022 година на Председателя на ВАДВС

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ

Бих желал да изложа някои свои предложения и становища по предлаганите за изменения и допълнения текстове от Етичния кодекс на адвоката, както следва:

1. С проекта за изменение и допълнение на ЕКА е предвидено създаването на § 1, т. 5, а именно: Разпоредбата на алинея четвърта се изменя както следва: „Рекламното съобщение на адвоката не трябва да позволява едновременно с него да се отправя непоискано търговско съобщение.“

Досегашната редакция на чл. 8, ал. 4 от ЕКА гласи: „Адвокатът или негов съдружник не може да предлага услугите си на бъдещ клиент лично, чрез посредник или по друг начин, освен в случаите, когато адвокатът има семейна, роднинска или предходна професионална връзка с лицето. Адвокатът не може да привлича клиенти чрез използването на посредници“.

Сега действащата редакция на чл. 8, ал. 4 от ЕКА не позволява на адвокатите да предлагат услугите си на бъдещи клиент чрез посредници или да привлича клиенти чрез използването на посредници. Тя е последица от изричните забрани въведени чл. 41 от ЗА, съгласно който „Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз не може да привлича клиенти чрез използването на **посредници**“, както и в чл. 46 от ЗА, съгласно който „Адвокатът или адвокатът от Европейския съюз не може лично, **чрез подставено лице** или със скрит пълномощник да сключва каквито и да е сделки със своя доверител относно предмета на делото“. Впрочем наскоро ВКС се произнесе с решение №50132 от 03.11.2022

година по т.д. № 1959/20212 г., ТК, I отделение, в което съдът, за да прогласи договор за цесия, сключен между адвокат и негов клиент, се е позовал на изричната забрана на чл. 46 от ЗА.

С предлаганата нова редакция на чл. 8, ал. 4 от ЕКА се допуска отпадане на забраната за предлагане на бъдещи услуги и за привличане на нови клиенти чрез посредници, въведена със закона, като такова действие на адвоката не би представлявало нарушение на етичните правила, макар и да се предвижда, че § 1 от проекта ще се прилага чак след бъдещо изменение в Закона за адвокатурата в тази насока.

Считам, че към настоящия момент съществува изрична законова забрана за допускане възможността адвокатите да набират клиенти чрез посредници, а с промяната на съдържанието на чл. 8, ал. 4 от ЕКА се допуска възможността адвокат да предлага услуги на бъдещи клиенти и/или да привлича клиенти чрез посредници, в противоречие, както със сега съществуващите законови забрани, така и с един от основните принципи на адвокатската професия, регламентирани в чл. 2 от ЗА, а именно: принципа за независимост на адвокатската дейност.

Ето защо предлагам сегашната редакция на разпоредба на чл. 8, ал. 4 от ЕКА да бъде запазена, а предлаганата нова редакция на чл. 8, ал. 4 да бъде приета като нова алинея със следваща номерация, съобразно използваната законодателна техника.

2.С проекта за изменение и допълнение на ЕКА е предвидено създаването на § 1, т. 6, а именно: Разпоредбата на алинея пета се изменя както следва: **„Ако при рекламиране на дейността си адвокатът използва посредници, той е длъжен да не допуска никакво нарушение на задължението си за опазване на професионалната тайна.**

С предлаганата нова редакция на чл. 8, ал. 6 от ЕКА и възможността рекламирането на дейността на адвокат чрез посредник, по съществуващото си ще доведе до забранената от чл. 41 и чл. 46 от ЗА възможност адвокат да предлага услуги на бъдещи клиенти и да привлича клиенти чрез посредници. Същевременно в предлагания проект липсват каквито и да било гаранции, че при нарушение на тази разпоредба, включително и на задължението на адвоката да опазва професионалната тайна, за констатиране, респективно за контрол при подобен род нарушения. Чрез една такава обща формулировка и при липсата на каквито и да било рамки, разписани в закона, допускането на възможността за използване на посредници дори и при рекламиране на дейността на адвоката, практически ще се стигне до предлагане на услуги на бъдещи клиенти и привличане на клиенти чрез посредници. Допускането на този етап осъществяването от адвокат на реклама чрез посредник, по съществуващото си представлява негласно разрешаване предлагането на бъдещи услуги и/или привличането на клиенти чрез посредници.

По тези причини предлагам думата „ако“ и изразът „използва посредници, той“ да отпадне и текстът на чл. 8, ал. 6 от ЗА да придобие следния вид: **„При рекламиране на дейността си адвокатът е длъжен да не допуска никакво нарушение на задължението си за опазване на професионалната тайна“.**

3. След справка в сайта на Народно събрание се установява, че към момента липсва открита законодателна процедура за изменения в Закона за адвокатурата.

След справка в сайта на Европейската комисия, се установява, че наказателна процедура № 4006/2020 година срещу Република България за несъвместимост на някои разпоредби от Закона за адвокатурата с чл. 24 от Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния

пазар, касае преди всичко несъответствие на забранителната норма относно *рекламата* в **чл. 42 от ЗА** с чл. 24 от Директивата.

Не се установява, че е налице в откритата наказателна процедура № 4006/2020 на ЕК срещу Република България за констатирано противоречие между чл. 24 от Директивата с **чл. 41 и чл. 46 от ЗА**, касаеща забраната за предлагане на бъдещи услуги и/или привличането на клиенти чрез посредници, поради което да се налага необходимостта от изменение на ЕКА, допускаща такава възможност.

В тази насока предлагам да бъдат публикувани на сайта на Висшия адвокатски съвет в секцията, касаеща публикуване на материалите свързани с публичното обсъждане на предлаганите промени в ЕКА съобщението на ЕК или компетентните български органи до ВАдвС за откритата наказателна процедура № 4006/2020, касаеща разпоредби от Закона за адвокатурата, както и писмо Ref. Ares (2021)7919337.21/12/2021 на ЕК до Българската държава. Тези два документа са посочени като основание за откриване на процедурата за изменение на чл. 8 от ЕКА, касаещи рекламата и възможността да предлагане на бъдещи услуги и привличане на клиенти чрез посредници.

4. Същевременно изразявам опасението, че дори и предварителното допускане на възможността адвокат да предлага услуги на бъдещи клиенти и/или да привлича клиенти чрез посредници ще доведе до влошаване на конкурентноспособността на отделните адвокати, до ограничаване на равнопоставеността на адвокатите и до ограничаване на възможността адвоката да бъде избран от клиентите не поради своите възможности, знания и опит, а поради рекламата на бъдещите си услуги и на дейността си, особено при ползването на посредници. Допускането на такава хипотеза, на този етап само чрез ЕКА, ще доведе до влошаване на икономическото положение на значителна част от адвокатите, които няма да имат възможност да рекламират своята дейност (да предлагат услуги на бъдещи клиенти и/или да привличат клиенти) като използват посредници.

5. В значителен период от време използването на посредници в дейността на адвоката за предлагане на бъдещи услуги и/или за привличане на клиенти (т.нар. „мисит“) е било криминализирано, като за такова нарушение се е носела дисциплинарна и наказателна отговорност от адвоката.

За дълги периоди от развитието на адвокатурата в страната, законодателно е била въведена забрана адвокатите да привличат клиенти под каквато и да било форма. Като се започне от Закона за адвокатите от 1925 година – чл. 46 и чл. 74, б. “м“, премине се през Указ № 1842/1976 г. за адвокатурата – чл. 38, т. 4, Закона за адвокатурата от 1991 година – чл. 23, ал. 2 и чл. 27 и се стигне до сега действащия Закон за адвокатурата от 2004 година – чл. 41 и чл. 46 от ЗА. Позицията на българския законодател е била еднопосочна и категорична, а именно, че адвоката при предлагането на бъдещи услуги и/или при привличането на клиенти не може да си служи с посредници, с подставени лица или със скрити пълномощници дори и под формата на реклама.

Затова, за да се приеме обратното, трябва да се изложат аргументи за такава необходимост, да се предвидят гаранции срещу злоупотреби и да се приеме механизъм за контрол на тази дейност. А предлаганите промени в ЕКА, касаеща рекламирането на дейността на адвоката чрез посредници, не съдържа такова нещо.

6. Законодателният процес е точно регламентиран. Подзаконовите нормативни актове се приемат от овластените за това органи и при наличие на законова делегация за това. Понастоящем липсва законова възможност да бъдат преодолен изричните забрани в чл. 41 и чл. 46 от ЗА в подзаконов нормативен акт. Такава възможност не съществува дори и чрез предвиждането, че изменените в § 1 от ПИДЕКА ще се прилагат след приемане на съответните законови изменения.

Измененията в подзаконови актове се извършва въз основа на съответната законова делегация, каквато по отношение на измененията в § 1, т. 5 и т. 6 от ПИДЕКА не е налице.

Нито знаем какви ще бъдат законовите изменения в тази насока, нито знаем кога ще се приемат те.

Наказателна процедура на ЕК срещу българската държава не представлява законово овластяване за изменения в подзаконов нормативен акт, преди изменението на съответния законов акт. Тъй като начинът и редът за изменение на ЕКА и областите от него, които се изменят, е регламентиран в ЗНА и Указ № 883 за прилагане на ЗНА, те не предвиждат преди изменението на законовия акт, да има „изпреварващо“ изменение на издадения въз основа на него подзаконов нормативен акт.

Затова считам, че не следва законодателния процес да се променя, като чрез подзаконов нормативен акт се „стимулира“ законодателя, да извършва законови промени и то в определена посока, като въпросът за допускането на възможността адвокатът да предлага бъдещи услуги и/или да привлича клиенти чрез посредници, да бъде предрешен чрез подзаконовия нормативен акт, когато „някога“ съответните норми от ЗА ще се привеждат в съответствие с чл. 24 от Директива 2006/123/ЕО относно услугите на вътрешния пазар.

Не намирам основание да се променя позицията на адвокатурата и да се възприема една толкова кардинална промяна в начина на предлагане на услуги и/или привличане на клиенти, каквато е възможността това да става чрез използване на посредници при рекламата, без да има дадена рамка от законодателя в Закона за адвокатурата и без този въпрос да е подложен на широко предварително обсъждане в средите на самата адвокатура.

Уважаеми колеги, без претенции за изчерпателност, се надявам изложените по-горе съображения и предложения, да Ви подпомогнат при обсъжданията на измененията на ЕКА.

05.12.2022 година

С уважение:

Emil
Petrov
Yadkov
Digitally signed
by Emil Petrov
Yadkov
Date: 2022.12.05
09:46:09 +02'00'

Адвокат Емил Ядков